

2002/135-5

Uppföljning av FAROS - inför projektets avslutning

Delrapport 7

MISSIV

DATUM
2004-11-25
ERT DATUM
2002-03-27

DIARIENR
2002/135-5
ER BETECKNING
S2002/2762/SF

Regeringen
Socialdepartementet
103 33 Stockholm

Uppdrag att följa och utvärdera förnyelsen av den arbetslivsinriktade rehabiliteringen

Statskontoret fick den 27 mars 2002 i uppdrag av regeringen att följa och utvärdera Riksförsäkringsverkets och Arbetsmarknadsstyrelsens arbete för att utveckla den arbetslivsinriktade rehabiliteringen.

Bifogade promemoria ”Uppföljning av FAROS – inför projektets avslutning” är den sjunde lägesrapporten och redovisar Statskontorets arbete med att följa pilotverksamheten avseende en samordnad organisation mellan försäkringskassan och arbetsförmedlingen för arbetslivsinriktad rehabilitering.

Generaldirektör Knut Rexed har beslutat i detta ärende. Direktör Anna Karlgren, chef för Enheten för utvärderingsfrågor, avdelningsdirektör Enar Lundgren, föredragande, byrådirektör Thomas Sandberg, var närvarande vid den slutliga handläggningen.

Enligt Statskontorets beslut

Enar Lundgren

Uppföljning av fem pilotverksamheter – projektet FAROS

Sammanfattning

Statskontoret har av regeringen fått i uppdrag att följa och utvärdera ett utvecklingsarbete för förnyelse av den arbetslivsinriktade rehabiliteringen. Utvecklingsarbetet sker inom ramen för tre uppdrag riktade till Arbetsmarknadsstyrelsen (AMS) och Riksförsäkringsverket (RFV)¹.

Detta är den sjunde lägesrapporten och redovisar Statskontorets arbete med att följa en pilotverksamhet avseende en samordnad organisation mellan försäkringskassan och arbetsförmedlingen för arbetslivsinriktad rehabilitering. Utvecklingsarbetet bedrivs i fem pilotområden och ska slutrapporteras i februari 2005.

Målgruppen för samarbetet är arbetslösa sjukskrivna. Långvarigt sjukskrivna personer med en anställning men som inte kan återvända till sin ordinarie arbetsgivare utgör en sekundär målgrupp för samarbetet.

FAROS arbetar efter en gemensam modell men vissa frågor behöver bevakas

Statskontoret konstaterar att FAROS har tagit fram en gemensam modell för rehabiliteringsprocessen. Modellen styr enligt vilka kriterier individer i målgrupperna ska väljas ut till en samordnad arbetslivsinriktad rehabilitering, hur rehabiliteringen i grova drag ska gå till och enligt vilka premisser den ska avslutas. Av modellen framgår även hur fördelningen av ansvar mellan arbetsförmedlingen och försäkringskassan ska se ut. Enligt vad som framkommit i intervjuer med projektledare och handläggare följer pilotverksamheterna i väsentliga delar den angivna modellen.

Dock finns det ett antal faktorer som behöver bevakas och ett par frågor som behöver besvaras inför en spridning av modellen. Det gäller framför allt kriterierna för in- och utträde i verksamheten. Enligt Statskontorets uppfattning är det viktigt att det är tydligt för alla inblandade hur uppställda kriterier ska tillämpas.

En annan viktig fråga att bevaka är om det finns motsättningar mellan å ena sidan försäkringskassans bedömningar när det gäller sjukpenningrätt och behov av arbetslivsinriktad rehabilitering och å andra sidan den målgrupp och den dimensionering som har varit utgångspunkt för FAROS.

¹ Försäkringskassorna och Riksförsäkringsverket bildar fr.o.m. årsskiftet den nya myndigheten Försäkringskassan.

2004-11-25

Dnr 2002/135-5

Att få ett arbete – det sista och kanske svåraste steget

Statskontoret konstaterar att för deltagarna i FAROS är vägen till ett arbete många gånger en lång process. Ofta dröjer positiva resultat betydligt mer än ett år. Inom ramen för FAROS tillämpas och prövas olika metoder för underlätta övergången till arbete. Statskontoret anser att det är viktigt att AMS och RFV analyserar erfarenheter och resultat från dessa metoder. Analysen bör även omfatta överväganden om eventuella behov av fortsatt utveckling på området.

Flera olösta frågor gällande sjukskrivna som inte kan gå tillbaka till sin nuvarande arbetsgivare

Bland deltagarna i FAROS finns personer som fortfarande har en anställning men som på grund av sjukdom behöver byta arbetsgivare. I det ursprungliga uppdraget till AMS och RFV ingick denna kategori som en sekundär målgrupp. Under projektets första år skrevs av olika anledningar endast ett fåtal sådana ärenden in i projektet. Antalet ökade dock under hösten 2003.

Under 2004 har en ny och parallell rehabiliteringsverksamhet byggts upp för den aktuella gruppen inom ramen för FAROS. Detta är ett resultat av ett kompletterande uppdrag att inom ramen för pågående pilotverksamhet pröva och utveckla en samordnad organisation för arbetslivsinriktad rehabilitering för sjukskrivna med en anställning som de inte kan återgå till. Uppdraget gavs till AMS och RFV i december 2003. I uppdraget ingår bl.a. att pröva metoder för att identifiera aktuella individer och att pröva hur ett ökat statligt engagemang på området kan kombineras med ett bibehållet rehabiliteringsansvar för arbetsgivaren.

Enligt Statskontorets uppfattning har pilotområdenas arbete med det kompletterande uppdraget helt fokuserat på att få fram ett deltagarunderlag som är tillräckligt för att kunna bedriva en verksamhet i planerad omfattning. Detta medan frågor som rör eventuella hinder och problem i överföringen från kassan som är förknippade med nu gällande regelverk har lämnats åt sidan i projektverksamheten.

Statskontorets uppfattning är att AMS och RFV i sin slutrapport bör göra en analys av vilka hinder som finns idag för att göra arbetsmarknadsprogram tillgängliga för sjukskrivna som behöver byta arbetsgivare. Analysen bör omfatta såväl vilka hinder gällande regelverk innebär som vilka svårigheter som uppstår på grund av rådande praxis inom t.ex. försäkringskassan.

1 Inledning

Regeringen har uppdragit åt Arbetsmarknadsstyrelsen (AMS) och Riksförsäkringsverket (RFV) att inleda en förnyelse av den arbetslivsinriktade rehabiliteringen. Detta ska ske som ett led i arbetet med regeringens 11-punktsprogram för ökad hälsa i arbetslivet. Det övergripande målet för förnyelsearbetet är att fler sjukskrivna ska återfå förmågan att försörja sig själva genom eget förvärvsarbete.

1.1 Uppdragen till AMS och RFV

Regeringens uppdrag till AMS och RFV består av tre olika uppdrag.

Uppdrag 1. Utveckla en metod för tidig fördjupad bedömning av den enskildes arbetsförmåga och behov av rehabilitering. Uppdraget riktas enbart till RFV.

Uppdrag 2. Utveckla metodiken i försäkringskassornas handläggning av sjukfall och rehabiliteringsärenden samt förtydliga rehabiliteringssamordnarnas yrkesroll. Uppdraget riktas enbart till RFV.

Uppdrag 3. Genomföra en pilotverksamhet avseende en samordnad organisation mellan försäkringskassan och arbetsförmedlingen för arbetslivsinriktad rehabilitering. Uppdraget riktas till AMS och RFV och avser i första hand insatser för arbetslösa sjukskrivna, men även insatser för sjukskrivna med anställning som de inte kan återgå till.

I december 2003 gavs *ett kompletterande uppdrag* till AMS och RFV att inom ramen för pågående pilotverksamhet pröva och utveckla en samordnad organisation för arbetslivsinriktad rehabilitering för sjukskrivna med en anställning som de inte kan återgå till.

AMS och RFV har redovisat utvecklingsarbetet i ett antal lägesrapporter och kommer att lämna i en slutrapport i februari 2005.

1.2 Uppdraget till Statskontoret

Statskontoret har av regeringen fått i uppdrag att följa och utvärdera arbetet med att förnya den arbetslivsinriktade rehabiliteringen. Arbetet ska redovisas i ett antal lägesrapporter och en slutrapport senast i juni 2005.

Syftet med Statskontorets uppdrag i denna del är att bistå regeringen med att kontinuerligt följa arbetet med utgångspunkt i regeringens direktiv till AMS och RFV. Målet är att regeringen ska kunna bedöma och säkerställa att för-

nyelsearbetet genomförs i enlighet med regeringens uppdrag och på ett framgångsrikt sätt.

Detta är den sjunde lägesrapporten och den redovisar vissa iakttagelser beträffande insatser inom ramen för uppdrag 3.

1.3 Pilotverksamhet i fem områden

Uppdrag 1 och 3 ska enligt regeringens direktiv bedrivas i form av en pilotverksamhet inom tre till fem olika geografiska områden. Områdena har utsetts gemensamt av AMS och RFV efter att samtliga länsarbetsnämnder och försäkringskassor inbjudits att ansöka om deltagande. De områden som utsetts är Blekinge län, Övertorneå och Haparanda, Västerås, Norrköping samt Västra Frölunda lokalkontorsområde. I pilotområdena finns lokala projektledare för såväl uppdrag 1 som uppdrag 3. Pilotområdena valdes utifrån tre kriterier, nämligen förekomst av tidigare samarbete mellan försäkringskassan och arbetsförmedlingen, det koncept som presenterades i ansökan samt geografisk spridning.

De delar av pilotverksamheterna som rör uppdrag 3 har antagit det gemensamma namnet FAROS (Förnyad Arbetslivsinriktad Rehabilitering Organisation och Samordning).

I uppdraget ingår också att i samband med pilotverksamheten intensifiera arbetet med att de slutsatser och erfarenheter som kan dras utifrån de senaste årens samverkan får ett brett genomslag inom arbetsförmedlingen och försäkringskassan.

De personer som skrivs in i försöket med en samordnad organisation enligt regeringsuppdrag 3 väljs ut av försäkringskassan inom ramen för det arbete som bedrivs inom uppdrag 1. Ett framgångsrikt urvalsarbete vid försäkringskassan är med andra ord en förutsättning för att försöket med en samordnad organisation mellan arbetsförmedlingen och försäkringskassan ska kunna genomföras på ett meningsfullt sätt.

1.4 Frågor och avgränsningar

I denna lägesrapport behandlas i huvudsak två områden närmare, dels behandlas insatser för att finna arbetstillfällen, det vill säga det sista steget i rehabiliteringsprocessen. Dels behandlas arbetet med sjukskrivna med en anställning som de inte kan gå tillbaka till. Beträffande den senare frågan berörs främst aspekter som har anknytning till det kompletterande uppdrag som gavs till AMS och RFV i december 2003.

Dessutom ges en översiktlig beskrivning av läget i projektet. I det sammanhanget berörs främst aspekter i anslutning till den arbetsmodell som utarbetats inom ramen för projektet. Den frågeställning som i första hand behandlas är om den arbetslivsinriktade rehabiliteringen sker i en sammanhållen process.

Eftersom FAROS och det övriga förnyelseuppdraget avslutas vid årsskiftet fokuserar Statskontoret här inte, till skillnad från tidigare lägesrapporter om FAROS, på frågeställningar som rör det löpande utvecklingsarbetet.

1.5 Genomförandet av Statskontorets uppdrag

Som underlag har vi, förutom statistiskt material från AMS, till största delen använt oss av intervjuer med det centrala projektkansliet, projektledare samt ett antal handläggare i FAROS fem pilotverksamheter. Vi har även intervjuat projektledarna för uppdrag 1.

1.6 Rapportens disposition

I kapitel 2 behandlas den arbetsmodell man arbetar efter i FAROS. I kapitel 3 behandlas insatser och metoder för att finna arbetstillfällen och underlätta övergången till arbetsmarknaden. I kapitel 4 behandlas arbetet med sjukskrivna med en anställning som de inte kan gå tillbaka till.

2 Modell FAROS och dess tillämpning

I detta kapitel behandlas vissa aspekter med anknytning till hur projektet FAROS har utvecklats under 2004. I första hand berörs frågor som rör den arbetsmodell som tagits fram inom ramen för projektet och som nu pilotområdena arbetar efter.

2.1 Uppdrag och prioriterade frågor

Enligt regeringens uppdrag ska AMS och RFV genomföra en pilotverksamhet avseende samordnad organisation mellan arbetsförmedlingen och försäkringskassan för arbetslivsinriktad rehabilitering. I Statskontorets arbetsplan² har följande frågeställningar formulerats mot bakgrund av detta.

- Är den arbetslivsinriktade rehabiliteringen för arbetslösa sjukskrivna en sammanhållen process?
- Är processen som leder fram till arbetslivsinriktad rehabilitering så snabb som möjligt?
- Är organisationen ändamålsenlig?

Vi avser att återkomma till dessa frågeställningar i den slutrapport vi ska lämna till regeringen 2005. Emellertid berörs frågorna redan här. Vår tanke med detta är att lyfta risker och osäkerheter som vi bedömer vara viktiga att notera och hantera vid en spridning av erfarenheterna från FAROS till resten av landet.

2.2 Lägesbedömning

Modell FAROS – en process i sex faser

Det centrala projektkansliet har i samarbete med pilotområdena tagit fram en processbeskrivning av de olika faser deltagarna i FAROS passerar. Denna beskrivning går under benämningen Modell FAROS och har successivt arbetats in i pilotområdena.

Modellen är indelad i sex olika faser. De två första faserna avser händelser och aktiviteter innan en person skrivs in i projektet. Fas 3, 4 och 5 avser tiden i FAROS medan den sjätte och sista fasen avser utträdet ut FAROS. Faserna beskrivs kortfattat nedan.

² Statskontoret (2002-09-24)

Fas 1: Behovsbedömning

Försäkringskassan bedömer en individs rätt till sjukpenning och behov av arbetslivsinriktad rehabilitering. För att FAROS ska bli aktuellt ska ett antal kriterier vara uppfyllda. Till exempel ska en presumtiv deltagare bedömas klara aktiviteter på minst 10 timmar per vecka. Andra kriterier är att en rehabiliteringsutredning enligt SASSAM³ ska vara genomförd samt att steg 6⁴ i försäkringskassans modell för bedömning av arbetsförmåga ska finnas noterat och motiverat.

Fas 2: Beredning

Beslut om att en individ ska föras över till FAROS tas av en beredningsgrupp som rutinemässigt handlägger samtliga aktuella ärenden. I gruppen ska ingå representanter för FAROS (både rehabiliteringssamordnare och arbetsförmedlare) och en utredare från kassan. Ärenden som av någon anledning är svåra att bedöma överförs till ett beredningsorgan för beslut. Beredningsorganet, där personal med chefsbefogenheter ska ingå, har även till uppgift att fastställa en policy för ärendehantering.

Fas 3: Möjlighetsanalys – fastställt tjänst

Under en period som pågår mellan en och fyra veckor sker överföring från kassan till FAROS. Under denna period tilldelas deltagaren två handläggare (en förmedlare och en samordnare). Möjlighetsanalysen syftar till att tillsammans med deltagaren komma fram till lämpliga aktiviteter och tjänster. Så kallade trepartsamtal mellan deltagaren, samordnaren och förmedlaren utgör ett viktigt forum.

Fas 4: Introduktion och prövning

Modellens fjärde fas beräknas pågå mellan en och tolv veckor och syftar till att genomföra en fördjupad bedömning av deltagarens behov och möjligheter till rehabilitering. Väsentligt är att perioden från start präglas av aktivitet och nära samarbete mellan deltagare och handläggare. I ett uppföljningsmöte (s.k. tremånadersuppföljning) tas sedan beslut om rehabiliteringen ska fortsätta eller inte.

Exempel på aktuella aktiviteter:

- Coaching (Veckovisa strukturerade kontakter med en hög aktivitetsnivå, formulerande av deltagarnas marknadsföring)
- Förmedlingsaktivitet (till stor del arbetsförmedlingens ordinarie tjänsteutbud)

³ Strukturerad Arbetsmetodik för Sjukfallsutredning och SAMordnad rehabilitering.

⁴ Steg 6 i den s.k. steg-för-steg-modellen innebär en bedömning att en individ är i behov av någon form av insatser för att återfå sin arbetsförmåga. Modellen beskrivs närmare i avsnitt 4.2.

- Företagsförlagd aktivitet (t.ex. arbetsprovning)

Fas 5: Aktiv rehabilitering

Därefter följer processens huvudmoment som maximalt pågår i 50 veckor. Beroende på deltagarens behov fortsätter de aktiviteter som redan har påbörjats. Dessutom hålls intensiva arbetsgivarkontakter. I denna fas har arbetsförmedlingen ett uttalat huvudansvar medan rehabiliteringssamordnaren följer upp att planerade aktiviteter genomförs. Vid behov fungerar samordnaren som samtalspartner. Samordnaren har även ansvar för frågor som rör ersättning, sjukskrivningsprocessen och eventuella läkarkontakter.

Under denna fas kan det bli aktuellt att gå från rehabiliteringsersättning till aktivitetsstöd.

Fas 6: Slutlig uppföljning

En deltagare ska normalt sett inte vara inskriven i verksamheten i mer än ett år, därefter ska någon form av beslut tas. Om en deltagare inte har lyckats få en anställning kan beslutet innebära överföring till den ordinarie arbetsförmedlingen eller återremittering till försäkringskassan, eventuellt för provning av sjuk- eller aktivitetsersättning. I den sjätte och avslutande fasen sker intensiva förhandlingar, beslutsfattande och uppföljningar som i huvudsak utförs av förmedlaren.

En modell för en sammanhållen rehabiliteringsprocess

Frågan om FAROS erbjuder en sammanhållen process för arbetslivsinriktad rehabilitering beror i stora delar på hur man definierar begreppet ”en sammanhållen process”. Utan att nu besvara frågan i vilken utsträckning Modell FAROS helt eller delvis uppfyller alla krav man kan ställa på en modell för en sammanhållen process, kan vi konstatera att den åtminstone hanterar flera i sammanhanget viktiga aspekter. Detta gäller exempelvis att den hanterar frågor som rör roller och ansvar, urvalskriterier för deltagare samt rutiner och tillvägagångssätt vid beslut om överföring från försäkringskassan. Som vi klargjort avser vi att återkomma närmare till frågan i vår slutrapport.

Modellen följs i stor utsträckning

Vid sidan av att det finns en modell som uppfyller vissa kriterier krävs att modellen i fråga tillämpas på det sätt som det är tänkt. I våra intervjuer med projektledare och handläggare i pilotområdena har vi stämt av i vilken mån man arbetar i enlighet med modellen. Den genomgående bilden är att samtliga pilotområden i stor utsträckning följer modellens anvisningar.

Det förekommer dock flera lokala varianter, anpassningar och undantag från modellbeskrivningarna. Till exempel tillämpar inte Blekinge fullt ut principen att en blivande deltagare i FAROS initialt måste klara aktiviteter på minst 10 timmar per vecka. Man menar att det snarare bör vara en bedömning av vilken förmåga personen i fråga bedöms komma upp i efter arbets-

livsinriktad rehabilitering som bör styra. Ett annat exempel är att Västra Frölunda fram t.o.m. hösten 2004 inte hade någon beredningsgrupp för beslut om överföring till FAROS. Man ansåg att urvalet av ärenden har fungerat bra ändå.

Övergången från kassan är fortfarande ett moment med osäkerheter

Statskontoret har i tidigare lägesrapporter, framför allt i projektets inledning, konstaterat att det av olika skäl har varit svårt hitta och föra över lämpliga deltagare från försäkringskassan till FAROS. Enligt de vittnesmål vi fått under hösten 2004 är dessa problem i princip lösta. I ett av pilotområdena finns det dock fortfarande vissa oklarheter och problem när det gäller vilka ärenden kassan väljer ut och föreslår.

En indikator på hur väl urvalet fungerar är hur många ärenden som återremitteras. Statskontoret konstaterar att antalet ärenden som återgår till försäkringskassan är tämligen omfattande, den sammanlagda andelen uppgår till 37 procent. Att andelen är så stor beror enligt FAROS-kansliet på den stora mängd, relativt sett, svåra ärenden som skrevs in under projektets första sex månader. Av dem som lämnar FAROS idag går närmare 30 procent tillbaka till kassan. Av dessa individer får elva procent fortsatt medicinsk rehabilitering, 62 procent får sjukersättning och cirka fem procent återgår till FAROS efter det att individens hälsoläge har förbättrats. Restande individer har återgått av annan anledning.

Urvalet av ärenden görs i princip i två steg, dels i samband med behovsbedömningen i kassan och beredningen (Fas 1 och 2), dels i samband med tremånadersuppföljningen i FAROS (i Fas 3). Denna lösning syftar till att fall som vid en första prövning ter sig osäkra och svårbedömda skrivs in för att senare kunna bedömas inom ramen för FAROS. Återgång till kassan kan också bli aktuellt när individer skrivs ut i Fas 6. Det är med andra ord i överensstämmelse med modellen att en viss andel ärenden förs tillbaka till kassan.

Vad som är en rimlig storleksordning på antalet återremitteringar till försäkringskassan kan vi egentligen inte bedöma. Ett viktigt skäl att inte vara för hård i bedömningen är erfarenheten att det generellt sett är bra med tidiga aktiva insatser. Men den höga andel återgångar som gjort sig gällande hittills tyder på att det åtminstone finns en viss potential till förbättringar i bedömningarna som görs i samband med överföringarna från kassan.

Iakttagelserna ovan tyder på att ärenden som är för svåra förs över till FAROS, men vi har även gjort iakttagelser som skulle kunna tyda på att även det motsatta gör sig gällande. Som berördes ovan är försäkringskassans steg-för-steg-modell ett centralt verktyg i försäkringskassans bedömningar om FAROS kan bli aktuellt för sjukskrivna.⁵ I steg 6 i modellen bedöms om en person kan antas återfå sin arbetsförmåga efter vissa insatser, t.ex. arbets-

⁵ Steg-för-steg-modellen beskrivs närmare i avsnitt 4.2.

2004-11-25

Dnr 2002/135-5

livsinriktad rehabilitering. Ett förhållande som påpekats för oss är att i en strikt bedömning så skulle betydligt fler individer än vad som är fallet i dag bedömas klara att ta ett på arbetsmarknaden vanligt förekommande arbete utan rehabilitering. Med en sådan striktare tillämpning av modellen blir inte antalet steg-6-ärenden, och därmed inte antalet ärenden som är lämpade för FAROS, särskilt många. I takt med att kassan blivit striktare i sina bedömningar har detta förhållande i viss mån redan börjat göra sig gällande.

Många är i FAROS mer än ett år

En avvikelse från Modell FAROS som i viss utsträckning gäller samtliga pilotområden är att många deltagare är inskrivna mer än ett år. Det finns t.ex. flera personer som varit inskrivna sedan projektstarten för över två år sedan. Av dem som var inskrivna i september 2004 hade 40 procent varit inskrivna ett år eller mer.

Den motivering som genomgående ges till att avslut inte alltid görs inom ett år, är att vägen tillbaka till arbetsmarknaden i många fall är lång och svår och att det därför tar mer än ett år att komma fram till en lösning.⁶

Det centrala projektkansliet framhåller att det är ovanligt att individer deltar i rehabilitering i FAROS i mer än ett år i sträck. De deltagare som enligt statistikuppgifter har varit inskrivna under en längre period har i de flesta fall tvingats avbryta tiden i FAROS, exempelvis för att delta i medicinsk rehabilitering, och för att sedan återkomma.

Det är även viktigt att framhålla att den genomsnittliga tiden i FAROS för den som har nått till ett avslut är cirka åtta månader.

2.3 Risker och osäkerheter i det fortsatta arbetet

Vi vill framhålla att vår sammantagna bild av projektet i stort, nu liksom i samband med att den förra lägesrapporten om FAROS som lämnades i november 2003, är att de verksamheter som har byggts upp är framgångsrika i meningen att man lyckats åstadkomma en sammanhållen verksamhet med en tydlig kundfokus. Dessutom har man lyckats med att ta fram beskrivningar av hur den arbetslivsinriktade rehabiliteringen i samverkan mellan kassa och förmedling bör eller kan bedrivas. Beskrivningarna är dessutom giltiga i meningen att verksamheterna i pilotområdena arbetar enligt dessa i de flesta väsentliga delar.

Det finns emellertid några aspekter med anknytning till verksamhetsprocessen som enligt Statskontorets bedömning är viktiga att lyfta fram. Framför allt behöver besluten om in- och utträde i FAROS eller motsvarande samverkansformer ges fortsatt stor uppmärksamhet.

⁶ Det bör tilläggas att principen att tiden i FAROS inte ska överstiga ett år har börjat tillämpas successivt.

2004-11-25

Dnr 2002/135-5

Det behövs tydliga kriterier och riktlinjer för vilka som ska omfattas

När det gäller urvalet av lämpliga personer och överföring till FAROS är det till största delen försäkringskassans förmåga att göra snabba och korrekta bedömningar som står i fokus. Såvitt vi förstår är det främst i dessa delar som det funnits, och i viss mån fortfarande finns, brister och problem. Samtidigt är det viktigt att framhålla att även FAROS har en viktig uppgift i att bidra till en ändamålsenlig och tydlig kommunikation med kassan om hur uppställda kriterier ska tillämpas och tolkas.

Det är också viktigt att det på nationell nivå klargörs vilka kriterier som ska gälla och hur stora frihetsgrader som får finnas på den lokala nivån och på handläggarnivå. Enligt Statskontorets bedömning är det av stor vikt att det i slutrapporten från AMS och RFV klargörs dels vilka "skallkrav" som ska gälla i urvalet av individer, dels vilka avvägningar som det eventuellt ska stå den lokala nivån fritt att göra själv. Denna aspekt är mycket viktig eftersom den rymmer frågan till vilka grupper en verksamhet som FAROS i första hand vänder sig.

Individer som är arbetslösa eller som har en anställning som de inte kan återgå till och som av kassan bedöms ha en förmåga att ta ett på arbetsmarknaden normalt förekommande arbete utan rehabiliteringsinsatser, har inte rätt till fortsatt sjukpenning eller rehabiliteringsersättning. Statskontoret har uppfattat att det finns skilda åsikter inom socialförsäkringsadministrationen gällande synen på hur hårda bedömningarna av arbetsförmåga i förhållande till hela arbetsmarknaden bör vara. Det är viktigt att framhålla att oenigheten inte nödvändigtvis gäller huruvida det finns en stor grupp sjukskrivna personer som står långt ifrån arbetsmarknaden och är i stort behov av stöd innan de kan komma tillbaka till arbetsmarknaden. Frågan gäller i stället om dessa personer ska betraktas som arbetsförmögna ställt i relation till socialförsäkringens regler eller inte.

Om kassans bedömningar av behov arbetslivsinriktad rehabilitering hittills generellt sett varit för generösa uppstår frågan hur stort behovet av en verksamhet som bedrivs i enlighet med de kriterier som ställts upp för FAROS egentligen är. Denna bild motsägs och/eller kompliceras av det faktum att omkring 3 av 10 deltagare i FAROS återgår till försäkringskassan. Statskontorets kan i det här läget inte bedöma hur pass omfattande och genomgående de beskrivna problemen är, men vår uppfattning är att det är frågor av åtminstone stor principiell betydelse och som därför bör bevakas och på något sätt hanteras.

När tar tiden i FAROS slut?

Enligt beskrivningen av Modell FAROS bör en person vara inskriven i maximalt ett år. Tanken är att det efter ett års tid ska kunna gå att fatta någon form av beslut om framtiden, även om en person inte har lyckats hitta ett arbete. Ett sådant beslut kan innebära såväl återremittering till försäkringskassan som övergång till ordinarie arbetsförmedling.

2004-11-25

Dnr 2002/135-5

Som nämndes ovan följs inte principen om en maxgräns på ett år, åtminstone inte helt och hållet. De skäl som anges kan sammanfattas med att många av de personer det rör sig om har en lång väg till arbetsmarknaden. Många försvarar de långa perioderna med att man har uppfattat att målet med FAROS ska vara en anställning och inte bara att deltagarna ska bli arbetsföra och anställningsbara.

Statskontoret anser att det är viktigt att det klargörs om en verksamhet av typen FAROS ska ses som att en individ ges "en chans" under en förutbestämd period eller om alla möjligheter bör prövas innan perioden tar slut. Enligt Statskontorets bedömning finns det flera fördelar med det tidsbegränsade alternativet. Till exempel blir det tydligt för alla som är inblandade att de extra resurserna endast står till förfogande under en begränsad tid och att det därför är viktigt med hög och intensiv aktivitet under denna period. Det blir även ett sätt att fördela tillämpliga resurser på flera individer.

I de fall en person inte lyckas hitta en anställning är det enligt Statskontorets uppfattning mindre problematiskt om färdigrehabiliterade personer övergår till arbetsförmedlingen för att på så sätt ge plats åt nya personer. En mer kontroversiell fråga är givetvis om personer som kanske skulle kunna ta sig tillbaka till arbetsmarknaden med ytterligare insatser i stället förs tillbaka till försäkringskassan endast av det skälet att tiden är ute.

3 Insatser och metoder för att hitta arbetstillfällen

3.1 Uppdrag och prioriterade frågor

Det övergripande målet för förnyelsearbetet är att fler sjukskrivna ska återfå förmågan att arbeta och förmågan att försörja sig själva genom eget förvärvsarbete. Av detta skäl är det viktigt att det finns metoder och insatser som leder till att deltagarna hittar arbeten. En fråga som getts extra prioritet i FAROS under 2004 är att skapa nära och kontinuerliga kontakter med arbetsgivare.

Att finna effektiva metoder för det sista steget ut i arbetslivet, alternativt till en utbildning, framstår som den förmodligen viktigaste prioriteringen på den centrala nivån. I linje med detta har samtliga pilotområden ställt upp särskilda operativa mål för sitt arbete gentemot arbetsgivarna. Målen är inriktade på att allmänt bygga upp och utveckla kontakterna med arbetsgivarna.

3.2 Lägesbedömning

Det tar tid att nå framgång

I flera av våra tidigare lägesrapporter har vi konstaterat att framgångsrika avslut i FAROS i form av anställning eller reguljära studier ofta tar lång tid att uppnå.

I vår lägesrapport i juni 2003 konstaterades att endast tolv procent av dem som någon gång varit inskrivna i projektet hade gått ut i arbete eller startat egen verksamhet.

Vid tidpunkten för vår lägesrapport i november 2003 hade resultaten förbättrats något. Då var 16 procent av dem som någon gång varit inskrivna i arbete. Av dem som skrevs in allra tidigast i FAROS, i augusti 2002 var 29 procent i arbete i oktober 2003 att jämföra med 23 procent i maj samma år. Av de individer som skrevs in i december 2002 hade åtta procent gått ut i arbete i maj 2003. I oktober samma år var motsvarande andel 17 procent.

Denna utveckling har fortsatt. Av de individer som skrevs in allra tidigast i FAROS var 33 procent i arbete i september 2004. Av de individer som skrevs in i december 2002 är var 26 procent i arbete i september 2004. Sammanfattningsvis visar resultaten att processen från sjukskrivning till arbete ofta tar lång tid.

Tabellen nedan åskådliggör utvecklingen månad för månad fram t.o.m. september 2004. T.ex. hade 14 av de 153 personer som skrevs in i FAROS i

augusti 2002 ett arbete utan stöd i september 2004. Sammanlagt var 25 procent av FAROS deltagare i arbete med eller utan stöd vid samma tidpunkt.

Tabell 4.1 Antal personer som har aktualiserats respektive avaktualiserats i FAROS fram t.o.m. september 2004 (exklusive det kompletterande uppdraget)

År för aktualisering	Månad för aktualisering	Arbete ut. stöd	Arbete m. stöd	Utbildning	Kvar	Till AF	Till FK	Övrig avakt.	Totalt	Andel i arbete (%)
2002	Augusti	14	37	4	12	22	55	9	153	33
	September	20	24	4	15	7	45	9	124	35
	Oktober	18	39	4	28	11	89	9	198	29
	November	11	25	4	19	12	48	14	133	27
	December	9	37	5	32	13	74	12	182	25
2003	Januari	16	10	0	15	6	44	2	93	28
	Februari	18	16	4	15	11	40	8	112	30
	Mars	15	12	5	18	9	30	5	94	29
	April	10	11	1	7	5	20	3	57	37
	Maj	4	3	2	5	3	14	6	37	19
	Juni	6	12	1	7	7	13	7	53	34
	Juli	2	3	1	4	1	7	0	18	28
	Augusti	3	7	0	20	6	18	9	63	16
	September	1	6	3	19	2	16	5	52	13
	Oktober	7	7	0	26	4	12	4	60	23
	November	3	10	2	20	2	6	2	45	29
	December	3	2	0	17	4	8	4	38	13
2004	Januari	5	4	2	25	5	15	2	58	16
	Februari	7	10	1	23	2	9	3	55	31
	Mars	4	6	4	45	5	12	3	79	13
	April	3	1	1	17	2	3	1	28	14
	Maj	0	2	0	28	1	3	2	36	6
	Juni	0	7	0	36	0	1	0	44	16
	Juli	0	0	0	5	0	0	0	5	0
	Augusti	0	1	1	24	0	2	0	28	4
	September	0	0	1	64	3	0	1	69	0
Totalt		179	292	50	546	143	584	120	1914	25

Källa: AMS

Specifika metoder prövas och tillämpas ...

I arbetet med att få fler deltagare att komma ut på arbetsmarknaden har framför allt två specifika metoder använts. **Jobbjakten** är ett arbetssätt som går ut på att handläggarna ger sig ut på oanmälda besök till företag i trakten. Syftet är att skapa kontakter med arbetsgivare för att därigenom hitta och även skapa nya arbetstillfällen. En väsentlig del är att undersöka vilka behov de besökta företagen har. Utbildningar i metoden har hållits för personalen i Haparanda, Norrköping och Blekinge.

En utvärdering av de berörda handläggarnas syn på metoden jobbjakten har genomförts på uppdrag av AMS.⁷ Av utvärderingen framgår att meningarna

⁷ Stelacon, AB (2004-06-30).

om metoden är blandade. Det finns de som tillämpar metoden fullt ut i sitt dagliga arbete, men det finns även personer som av olika skäl inte alls gör detta.

Det råder även olika uppfattningar i vilken utsträckning metoden bidrar till att skapa arbetstillfällen. Vissa är mycket positivt inställda medan andra är mer negativa. En synpunkt som framförs i utvärderingen är att det till stor del bara skapas tillfälliga platser för praktik och arbetsprövning som sällan leder till beständiga arbetstillfällen.

Den bild som framkommit i Statskontorets intervjuer motsäger inte den som framkommer i AMS utvärdering. Det som möjligen kan tilläggas är att av de personer vi har talat med är skepsisen till metoden större bland dem som inte har genomgått utbildning i metoden. En åsikt som framförts vid våra intervjuer och som även framförs av personer som intervjuats i utvärderingen är att metoden har större chans att ge resultat för personer som står relativt sett nära arbetsmarknaden. En tolkning av detta, som även uttrycktes explicit i vissa intervjuer, är att metoden snarare är lämpad för arbetssökande vid ordinarie arbetsförmedlingen än för deltagare i FAROS.

Den andra uttalade metoden som tillämpats i pilotområdena är **Biologdesignern**.⁸ Metoden går i korthet ut på är att utnyttja varje persons unika kunskaper och intressen för att bestämma vilket yrke som passar och därefter lägga all kraft på att få en anställning i det aktuella yrket. Däremot ägnas inte tid åt att söka anställningar inom andra områden.

Centrala inslag i metoden är frekventa möten med en personlig s.k. coach som har till uppgift att hjälpa deltagaren att skapa struktur på sin tillvaro och sina möjligheter att hitta ett passande arbete. Det finns ett omfattande och detaljerat skriftligt material som beskriver hur olika moment i metoden ska genomföras.

I Västerås har handläggarna utbildats i Biologdesignern. Dessutom tillämpas metoden fullt ut i alla pilotområden i det kompletterande uppdraget.⁹ Även denna metod har blivit föremål för en utvärdering som kommer att färdigställas och lämnas till AMS under hösten.

De personer vi pratat med är till övervägande delar mycket positiva till metoden. Den allmänna uppfattningen är att det tillhörande materialet är väl genomarbetat och användbart. En kritisk synpunkt som framkommit vid våra intervjuer är att metoden är tidskrävande och tar stora resurser i anspråk. Eftersom många möten ska hållas kan det vara problem att fullt ut tillämpa metoden om deltagare och/eller handläggare har långa resvägar.

⁸ Metodens benämning härrör från en arbetslös person med icke konkurrenskraftiga kunskaper inom biologi och design som fann en ny yrkesroll genom att kombinera sina kunskaper i de båda områdena.

⁹ I Blekinge tillämpas metoden endast delvis.

En annan synpunkt som framkommit är att de frekventa och intensiva aktiviteterna kan göra det svårt för personer med låg aktivitetsförmåga att delta. Även i detta fall drar vissa handläggare slutsatsen att metoden passar bättre för arbetssökande som inte är sjukskrivna.

... men till största delen tillämpas ordinarie förmedlingsverksamhet

I våra intervjuer har vi bitt handläggare och projektledare beskriva vilka metoder som tillämpas i arbetet med att hitta anställningar och i vilken utsträckning de används. Den genomgående bilden är att det är arbetsförmedlingens ordinarie tjänsteutbud som till största delen används. De rutiner som respektive handläggare är van att hantera sedan tidigare används även i FAROS. Till största delen används de specifika metoderna snarare som inspiration i dagliga arbetet än till punkt och pricka.¹⁰

3.3 Risker och osäkerheter i det fortsatta arbetet

Analys behövs av vilka metoder som är framgångsrika

Uppenbarligen är steget till en anställning i många fall svårt att ta. Av detta skäl ges stor prioritet åt metoder och insatser som syftar till att underlätta för deltagare att få ett arbete. Vi vill i det sammanhanget framhålla behovet av att AMS och RFV presenterar analyser av vilka metoder och vilken mix av metoder som har störst verkan, dels i allmänhet, dels för olika individkategorier.

Som framgick ovan har det inom ramen för FAROS testats och tillämpats två metoder vid sidan arbetsförmedlingens ordinarie tjänsteutbud. Statskontorets uppfattning är att det bör göras en analys av i vilken utsträckning och inom vilka områden det eventuellt behövs ytterligare metodutveckling. Det är dock viktigt att det inte blir ett egenvärde att det tas fram helt nya arbetsmetoder, om det finns gamla arbetssätt som redan är ändamålsenliga eller går att utveckla med goda resultat.

¹⁰ Detta gäller inte i arbetet med det kompletterande uppdraget, se vidare kapitel 4.

4 Sjukskrivna med en anställning som de inte kan återgå till

4.1 Uppdrag och prioriterade frågor

Det ursprungliga uppdraget

I det ursprungliga uppdraget till AMS och RFV (2001-12-13) ingick att pilotverksamheterna skulle pröva former för hur gruppen sjukskrivna med en anställning som de inte kan återgå till (sekundärgruppen) ska kunna komma i åtnjutande av arbetsförmedlingens tjänster och kontaktnät. Även i uppdraget till AMS och RFV att utarbeta förslag till en effektivare arbetslivsinriktad rehabilitering (2003-01-23) ingick sjukskrivna med en anställning som de inte kan återgå till i den angivna målgruppen.

Behovet av att låta målgruppen ta del av arbetsmarknadspolitiska åtgärder hade tidigare diskuterats bl.a. av Utredningen om den arbetslivsinriktade rehabiliteringen (SOU 2000:78).

Förslag om särskilt program inom AMS

I februari 2003 föreslog AMS och RFV att regeringen skulle besluta om ett särskilt program inom AMV för anställda långtidssjukskrivna. Målgruppen för programmet föreslogs vara anställda som varit sammanhängande sjukskrivna mellan 12 och 24 månader och som har förmåga att pröva ett arbete. Dessutom föreslogs att deltagande skulle bygga på frivillighet och att möjlighet att anmäla intresse skulle erbjudas i ett utskick.

Vidare föreslogs att AMS och RFV gemensamt skulle välja ut ett 15-tal orter i landet med stora behov av arbetsrehabilitering och en efterfrågan på arbetskraft.

Ett kompletterande uppdrag till förnyelseuppdraget

I december 2003 gav regeringen AMS och RFV ett kompletterande uppdrag angående förnyelsen av arbetslivsinriktade rehabiliteringen. Uppdraget motsvarade endast delvis de båda myndigheternas förslag. I stället för att starta ett helt nytt program uppdrogs åt AMS och RFV att inom ramen för den pågående pilotverksamheten pröva och utveckla en samordnad organisation för arbetslivsinriktad rehabilitering för sjukskrivna med en anställning som de inte kan återgå till.

Enligt uppdraget ska AMS och RFV bl.a.

- pröva metoder för att identifiera individer som inte kan återgå till nuvarande anställning,
- pröva hur ett ökat statligt engagemang i rehabilitering av sjukskrivna som behöver byta arbetsgivare kan kombineras med ett bibehållet rehabiliteringsansvar för arbetsgivaren och

- utveckla metoder för rehabilitering av sjukskrivna som behöver byta arbetsgivare.

I juli 2004 lämnade AMS och RFV en lägesrapport om det kompletterande uppdraget. Slutredovisning kommer att ske i samband med slutrapporten i februari 2005.

4.2 Lägesbedömning

Till en början svårt att hitta sekundärgruppsärenden

Arbetet med sekundärgruppen har pågått sedan projektstarten. Inledningsvis var det dock svårt att hitta sådana ärenden. Problemet består till stor del i att avgöra när arbetsgivarens ansvar för rehabilitering kan anses vara fullgjort. Först därefter kan personen bli aktuell för FAROS eller ordinarie arbetsmarknadspolitiska åtgärder.

Efter särskilda ansträngningar under 2003 ökade dock antalet inskrivna från sekundärgruppen från en handfull ärenden hösten 2002 till 110 personer under hösten 2003.

Det kompletterande uppdraget – en ny och parallell process ...

Det kompletterande uppdraget genomförs inom ramen för FAROS. Det finns emellertid mycket som skiljer den ordinarie FAROS-verksamheten och den verksamhet som rör det kompletterande uppdraget. En skillnad är att deltagarna i det kompletterande uppdraget rekryterades under en och samma period vilket gör att det inte sker någon kontinuerlig inskrivning i projektet. En annan skillnad är alla deltagare relativt strikt följer en och samma metod. Den viktigaste skillnaden är emellertid att rekryteringen har skett på frivillig grund.

Det är viktigt att framhålla att sekundärgruppen finns kvar och att den inte ingår i det kompletterande uppdraget.

... som väcker många frågor ...

Att ha frivillighet som utgångspunkt för deltagande i en rehabiliteringsåtgärd är ovanligt och bryter mot den praxis som råder inom försäkringskassan. Flera personer vi har pratat med ställer sig även tveksamma till om urvalsprocessen följer det regelverk som kassan har att arbeta efter. Framför allt inom uppdrag 1 har riktats mycket kritik mot hur överföringen av ärenden till det kompletterande uppdraget gick till.

... eftersom steg-för-steg-modellen inte har följts ...

Rätten till sjukpenning avgörs av en individs arbetsförmåga. Enligt lagen om allmän försäkring (AFL) ska en individs arbetsförmåga bedömas i flera steg och i förhållande till ett antal olika faktorer och förhållanden. Lagens bestämmelser utgör utgångspunkt för den s.k. steg-för-steg-modellen som

fungerar som ett verktyg i kassans bedömningar av arbetsförmåga. Modellen åskådliggörs i tabellen nedan.

Tabell 4.1 Steg-för-steg-modellen

Steg 1	Kan den försäkrade utföra sitt vanliga arbete efter nödvändig behandling och konvalescens? Om inte
Steg 2	Kan den försäkrade utföra sina nuvarande arbetsuppgifter efter viss rehabilitering eller anpassning av arbetsuppgifterna?
Steg 3	Kan den försäkrade utföra och få andra arbetsuppgifter hos sin arbetsgivare utan extra insatser?
Steg 4	Kan den försäkrade få andra arbetsuppgifter hos sin arbetsgivare efter viss utbildning eller rehabiliterande insatser? Om inte
Steg 5	Kan den försäkrade klara annat på arbetsmarknaden normalt förekommande arbete, utan extra insatser? Om inte
Steg 6	Kan den försäkrade klara annat på arbetsmarknaden normalt förekommande arbete efter vissa rehabiliterande insatser till exempel utbildning eller omskolning? Om inte
Steg 7	Är den försäkrade arbetsförmögen varaktigt eller för avsevärd tid?

Grundprincipen är att ett positivt svar på frågorna i respektive steg innebär att rätten till sjukpenning upphör efter det att nämnda åtgärder eller händelser ägt rum. Negativa svar innebär att bedömningen av arbetsförmåga görs enligt nästa steg i modellen. Steg 2, 3 och 4 avser arbetsgivarens ansvar för anpassning, omplacering och rehabilitering. Individer som går till steg 7 ges sjuk- eller aktivitetsersättning (tidigare förtidspension). För arbetslösa görs bedömningen av arbetsförmåga fr.o.m. steg 5.

Som framgick i kapitel 2 kan FAROS bli aktuellt för individer som når steg 6 i modellen. Detta gäller såväl anställda som arbetslösa. För sekundärgruppen är det i steg 2, 3 och 4 som bedömningen görs att de har en anställning som de inte kan återgå till.

När det gäller deltagarna i det kompletterande uppdraget utgjorde emellertid inte steg-för-steg-modellen utgångspunkt för urval och inskrivning i projektet. Utgångspunkten var i stället att samtliga anställda som varit sjukskrivna mellan 12 och 24 månader erbjöds möjlighet att delta oberoende enligt vilka steg en bedömning av arbetsförmåga hade gjorts.

I praktiken har det inneburit att många av deltagarna i det kompletterande uppdraget har arbetsgivare som inte fullgjort sitt ansvar för rehabilitering m.m. I dessa fall har m.a.o. inte steg-för-steg-modellen följts. Avstegen från modellen har tillåtits under förutsättning att det har gjorts en notering att t.ex. omplaceringsutredning inte har genomförts. Kompletterande utredning har i dessa fall fått göras och dokumenteras inom ramen för FAROS.

Definitionsmässigt är deltagarnas möjlighet att återgå till sin gamla arbetsgivare inte utredda med detta förfarande.

Vad som händer med sjukpenningrätten efter projektetidens slut för personer som visar sig ha en arbetsförmåga men som inte hittar ett nytt arbete är inte klarlagt.

... men även skapar nya möjligheter

Utgångspunkten för urvalet av ärenden valdes mycket medvetet. Inom FAROS menar man att detta var den enda möjligheten att, inom den angivna tidsramen, hitta tillräcklig många deltagare. Att invänta att den ordinarie utredningsprocessen skulle få ha sin gång bedömdes ta alldeles för lång tid.

Inom FAROS är man även i dagsläget mycket positiva, både till urvalsförfarandet, och till det sätt man valt att arbeta på. Att deltagarna har fått anmäla sig frivilligt gör att de har en större drivkraft att själva påverka sin situation. Dett a gäller både i en jämförelse med arbetslösa och med sekundärgruppen. Även det faktum att mycket tid ägnas åt gruppverksamheter i olika former gör att deltagarna kan utgöra ett stöd för varandra och att det finns en stark dynamik i den process som pågår.

En positiv konsekvens av projektet är att flera personer har återgått till gamla arbetsgivare. Detta tillsynes tack vare att projektet gjort att arbetsgivare och anställda kunnat se nya möjligheter till omplacering och arbetsanpassning.

En viktig bieffekt av urvalsmetoden är att det har framkommit att ett flertal personer inte har haft några kontakter med handläggare på försäkringskassan, trots att de har varit sjukskrivna mer än ett år.

4.3 Risker och osäkerheter i det fortsatta arbetet

Försöksverksamheten hanterar bara en av två frågeställningar

Statskontorets uppfattning är att det i huvudsak finns två principiellt viktiga uppgifter i det kompletterande uppdraget. En uppgift består i att få praktiska erfarenheter av rehabilitering av den aktuella målgruppen. Den andra uppgiften består i att reda ut hur statliga insatser på området ska kunna utvecklas mot bakgrund av gällande regelverk, rättigheter och skyldigheter för arbetsgivare, myndigheter och individer etc.

Enligt Statskontorets uppfattning har projektets uppläggning helt fokuserat på att få fram ett deltagarunderlag som är tillräckligt stort för att kunna bedriva en verksamhet i planerad omfattning. Detta medan frågor som rör eventuella hinder och problem i överföringen från kassan som är förknippade med nu gällande regelverk helt har lämnats åt sidan.

2004-11-25

Dnr 2002/135-5

Statskontorets uppfattning är att AMS och RFV i sin slutrapport bör göra en analys av vilka hinder som finns för att göra arbetsmarknadspolitiska åtgärder tillgängliga för sjukskrivna som behöver byta arbetsgivare. Analysen bör omfatta såväl vilka hinder som finns i gällande regelverk som vilka svårigheter som uppstår på grund av rådande praxis inom t.ex. försäkringskassan.

Källor

Skriftliga källor från FAROS

Arbetsplaner för 2004.

Pilotprojekt Faros – organisering, metod och arbetssätt. Arbetsmaterial 2004-09-08

Övriga skriftliga källor

AMS och RFV (2004-07-01) *Lägesrapport för pilotprojekt Faros kompletterande uppdrag*

RFV (Vägledning 2004:2). *Sjukförsäkring och rehabilitering*

SOU 2000:78. *Rehabilitering till arbete - en reform med individen i centrum*. Betänkande från Utredningen om den arbetslivsinriktade rehabiliteringen.

Statskontoret (2002-09-24). *Arbetsplan för att följa och utvärdera förnyelsen av den arbetslivsinriktade rehabiliteringen*.

Stelacon, AB (2004-06-30). *AMS/RFV – Utvärdering av utbildningen och metoden Jobbjakten*.

Intervjuer

Peter Ahlström, projektledare i uppdrag 1, Norrköping	2004-09-29
Leif Antonsson, rehabiliteringssamordnare i FAROS, Västra Frölunda	2004-10-25
Rose-Marie Bench, coach/handledare i FAROS (kompl. uppdrag), Blekinge	2004-10-27
Bruno Berglund, Carina Paulssen och Anna Johnsson, centrala projektkansliet för FAROS	2004-09-01, 2004-11-12
Birgitta Classon, projektledare i FAROS, Norrköping	2004-09-29
Sune Evaldsson, projektledare i FAROS, Blekinge	2004-10-26
Agneta Franzén, rehabiliteringssamordnare i FAROS, Haparanda-Övertorneå	2004-11-01
Elisabeth Greijer, projektledare i uppdrag 1, Västerås	2004-09-24

2004-11-25

Dnr 2002/135-5

Lisbeth Grönwall, projektledare i uppdrag 1, Blekinge	2004-09-16
Sven-Erik Jakobsson, arbetsförmedlare i FAROS, Haparanda-Övertorneå	2004-11-02
Gunilla Joanson, rehabiliteringssamordnare i FAROS (kompl. uppdrag), Norrköping	2004-09-29
Annette Johansson, coach/handledare i FAROS (kompl. uppdrag), Västra Frölunda	2004-10-25
Håkan Juntti, projektledare i uppdrag 1, Haparanda-Övertorneå	2004-09-27
Gunnel Lindberg, arbetsförmedlare i FAROS, Västerås	2004-09-24
Bodil Ljunghall, RFV, ordförande i styrgruppen för FAROS	2004-09-20
Arja Meller, projektledare i FAROS, Västerås	2004-09-24
Annika Månsson, arbetsförmedlare i FAROS, Blekinge	2004-10-28
Marianne Mäki, projektledare i FAROS, Haparanda-Övertorneå	2004-11-01
Lisbeth Nordenberg, projektledare i FAROS, Västra Frölunda	2004-10-25
Marianne Olsson, projektledare i FAROS och uppdrag 1, Västra Frölunda	2004-09-13
Ragnar Suup, coach/handledare i FAROS (kompl. uppdrag), Haparanda-Övertorneå	2004-11-02